

Dr. Marina Dragović,
medicinska upraviteljica
Specijalne bolnice SVETI VID

DJEČJI STRABIZAM

Ranim otkrivanjem naizgled bezazlenog otklona očiju kod djece povećavaju se šanse za uspješan tretman, tvrde stručnjaci iz Specijalne bolnice Sveti Vid, u kojoj se dječjoj oftalmološkoj problematici posvećuje velika pozornost

Strabizam predstavlja devijaciju normalnog položaja očiju, što može uzrokovati slabovidnost, ali također može nastati i uslijed slabovidnosti iz drugog razloga (nekorrigirana dioptrija, katarakta, glaukom, urođena nerazvijenost oćnog živca i sl.). Potreba za ranim otkrivanjem strabizma, čini se, nije dovoljno naglašena, zbog čega se u kritičnim trenucima, kad treba reagirati, često previdi ili olako propusti. Naizgled bezazleni otklon očiju stvara neugodnosti u vidu dvostrukih slika i vodi u stanje trajne slabovidnosti. Ranim otkrivanjem povećavaju se šanse za uspješan tretman, a ako se problem otkrije u kasnim godinama, tretman daje minimalne ili nikakve efekte – rješava se samo estetski, dok slabovidnost ostaje.

Pregled

Pregled očiju kod malog djeteta nije jednostavan. Zbog toga mala i povremena skretanja oka mogu proći nezapaženo. Uvijek je teško obavljati ove preglede kod neoperabilnih pacijenata, male djece i starijih ljudi s ozljedama glave i CNS-a, nakon trauma ili moždanih udara. Zato ovim pacijentima treba pristupiti vrlo obazrivo i bez pritiska.

Urođeni strabizam

U prvih nekoliko mjeseci života djeteta može se otkriti primarni urođeni strabizam kao posljedica nedovoljnog mišićnog pripoja i slabosti, ili poremećaja inervacije (neurološki defekt). Ako se odugovlači s kirurškim liječenjem, defekt postaje upadljiviji, a također i kompenzatorna pojačana ili smanjena funkcija druge skupine mišića, što može dovesti do situacije da roditelji primjećuju prvo skretanje na jednom oku, a potom i na oba. Operacijom u ranoj fazi uspostavlja se ravnoteža i fiziološki položaj očiju, kao i usklađenost oba oka. Ovo je

glavni uvjet za razvoj normalne vidne funkcije. U ovoj dobi, razlog skretanja oka mogu biti i katarakta i glaukom (koji je u ovoj dobi lako uočljiv po drugim simptomima), pa se to mora ukloniti kao prvi uzrok oštećenja vida.

Važnost screeninga

Pojava strabizma u ovako ranoj dobi zahtijeva dobar screening i primarno isključenje drugih razloga za skretanje oka. Ono što prvo isključujemo jest retinoblastom (tumor oka) ili neurološki uzrok strabizma (tumori CNS-a). U kasnijem periodu, oko druge-treće godine života, može se pojaviti strabizam zbog pojave dioptrije (ako visoka dioptrija nije postojala po rođenju). Pojava refleksa akomodacije, koji se pojačava da bi se kompenzirao dioptrijski problem, dovodi do skretanja oka (akomodativni strabizam). U ovim situacijama to se rješava korigiranjem dioptrije. Kada se to ne postigne nošenjem naočala ili kontaktnim lećama, mora se raditi laserska korekcija dioptrije.

Laserska korekcija

Uslijed postojanja razlike u dioptriji na oba oka, skretanje će se javiti na oku s većom dioptrijom, pa je ovdje laserska korekcija najbolji izbor, radi dobivanja oštrijeg vida, bolje fiksacije i time smanjenja slabovidnosti i kuta razrokosti. Ako se skretanje oka javlja i nakon korekcije, po potrebi se radi i operacija strabizma. Okluzivni tretmani (zatvaranje boljeg oka na nekoliko sati dnevno), ili naizmjenično, imaju smisla tek ako se dioptrija potpuno

korigira. Djelomično korigiranje dioptrije (izjednačavanje prema drugom oku) nema smisla. Neoštra slika i nedostatak fiksacije u tom slučaju trajno će ostati. Laserska korekcija dioptrije u dječjoj, predškolskoj dobi način je popravljivanja vidne oštine u godinama intenzivnog razvoja vida. Oftalmolozi koji nisu upućeni u ovu problematiku i ne bave se laserskim zahvatima često ne prepoznaju prave indikacije na vrijeme. Odgađanjem rješavanja problema ova djeca mogu biti osuđena na slabovidnost.

Suvremeni pristup liječenju

Sveobuhvatna pedijatrijska oftalmologija, koja uključuje i suvremeni pristup smanjenju slabovidnosti kod djece primjenom laserskih korekcija dioptrije, izvodi se u ograničenom broju vrhunskih svjetskih oftalmoloških centara. Jedan od takvih, u kojem se dječjoj oftalmološkoj problematici posvećuje velika pažnja, jest upravo Specijalna bolnica Sveti Vid.

Prof. Rudolf Autrata

Malim pacijentima treba pristupiti vrlo obazrivo i bez pritiska

TEKST: PR FOTO: PR